

ZAŽÍME TO SPOLU

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb
Továrenská 7, P. O. Box 40
828 55 Bratislava 24

30.08.2021

**Vyjadrenie
k návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberového konania na vydanie individuálnych
povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz formou elektronickej
aukcie**

Údaje o respondentovi
Názov / meno:

Slovak Telekom, a. s.

Adresa:
Bajkalská 28, 817 62 Bratislava

Kontaktná osoba:
Mgr. Marek Chovanec

Štát:
Slovenská republika

Tel.: +421258820034 Fax.:
e-mail: marek.chovanec@telekom.sk

Spoločnosť Slovak Telekom, a. s. (ďalej len „ST“) predkladá Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „Úrad“) svoje pripomienky k návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberového konania na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz formou elektronickej aukcie.

Všeobecná časť

ST víta a vysoko oceňuje navrhované pridelenie celého dostupného spektra v pásme 3,6 GHz pre mobilné služby/mobilný sektor. Neustále a už dlhší čas poukazujeme na to, že takéto riešenie predstavuje jediný praktický spôsob, ako by bolo vhodné toto cenné spektrum plne efektívne využívať v súlade s § 11 ods. 3 písm. c) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len "ZEK"). Akékoľvek iné využitie, by mohlo predstavovať neefektívnosť využitia tohto

spektra, a to nielen priamo pre spektrum používané na iný účel, ale z dôvodu technicky nevyhnutných rušení aj pre časť pásma 3,6 GHz, stále využívanú pre mobilné zariadenia.

Na druhej strane, očakávané načasovanie aukcie v 4. štvrtroku 2021nie je úplne optimálne. ST neidentifikovala žiadny vážny dôvod v zverejnených dokumentoch pre verejnú konzultáciu ani v iných dostupných dokumentoch, prečo by sa frekvenčné zdroje pridelené do roku 2024 – 2025 mali dražiť už v tomto roku. Napriek obmedzeniam spojenými s pandemiou COVID-19 je sektor elektronickej komunikácie na Slovensku uprostred najdôležitejšej investície za posledných 30 rokov, a to investície do najväčšieho pokrytia prostredníctvom FTTH. Okrem toho operátori mobilných sietí ešte musia plniť významné rozvojové kritéria uložené aukciou frekvencií 5G v roku 2020, väčšinu z nich pred rokom 2025 a súčasne musia nahradzovať zariadenia v mobilných sieťach vzhľadom na rýchly rozvoj technológií a v súlade s uloženými povinnosťami.

Za týchto okolností presmerovanie významnej časti dostupného investičného rozpočtu podnikov elektronických komunikácií potrebných a určených na výstavbu mobilných a pevných sietí na povinnosť úhrady frekvencií, ktoré by mali byť využívané po septembri 2025 nie je podľa nášho názoru v súlade so záujmom Úradu ako orgánu zodpovedného za podporu efektívnych investícií do kvalitnej a modernej infraštruktúry (§ 11 ods. 4 písm. d) ZEK).

Okrem toho takéto včasné pridelenie predstavuje tiež dôležitú, neprimeranú a nespravodlivú výhodu pre súčasných držiteľov frekvenčného spektra v tomto pásme, čo im umožňuje extrapolovať svoje strategické zámery so súčasnými pridelenými frekvenciami, ďaleko nad rámec pôvodného časového rámca, a to uprostred tohto obdobia. Okrem toho by sa toto pridelenie malo týkať frekvenčného pásma, ktoré sa nepredávalo na mobilné služby, ale na fixné využívanie s tým spojeným cenovým zvýhodnením. Keďže táto výhoda bude poskytnutá dlho predtým, ako bude potrebná, štandardná a primeraná, ST má vážne pochybnosti o tom, či je takéto rozhodnutie v súlade s európskymi pravidlami štátnej pomoci.

K jednotlivým ustanoveniam:

Výzva na predloženie ponúk

- Kapitola 5.2
  - Úrad vyňal prvých 10 MHz z dôvodu zabránenia rušeniu vojenských radarov. Po internej diskusii o tomto opatrení, ako aj diskusii s našimi európskymi partnermi a predajcami podporujeme navrhované vyňatie.
  - Súhlasíme s veľkosťou bloku 10 MHz, čo je optimálne pre používanie pásma 3,6 GHz.
- Kapitola 5.8
  - ST nemôže súhlasiť s navrhovanou výškou vyvolávacej ceny a považuje ju za príliš vysokú. Ako uvádzame v priloženom dokumente "Referenčné hodnoty 3,6 GHz Slovensko", navrhovaná vyvolávacia cena je výrazne vyššia ako vyvolávacie ceny uplatňované v Európe od roku 2017, keď bolo frekvenčné spektrum 3,6 GHz pridelené na mobilné využitie.
  - Aj porovnanie vyvolávacích cien SK s výslednými cenami iných krajín za rovnaké obdobie ukazuje, že ceny v SK sú v hornom rozsahu referenčnej hodnoty. Napriek tomu a v záujme objasnenia metodiky určenia vyvolávacích cien a vyhnutia sa potenciálnym otázkam ST považuje za relevantné, aby boli do referenčnej vzorky zaradené iba historické vyvolávacie ceny aukcií. Predchádzajúce aukcie poukazujú na to, že stanovenie vyšších vyvolávacích cien na základe referenčných hodnôt výsledných cien aukcií výrazne zvyšuje riziko, že celé ponúkané spektrum nebude

predané. Na druhej strane použitie posledných vyvolávacích cien pre stanovenie správneho cenového bodu pre nadchádzajúcu aukciu a dokonca aj s pomerne konzervatívnym prístupom k ním, poskytuje priestor pre relevantné zisťovanie trhových cien v aukcii, čo umožňuje uchádzačom zlepšiť individuálne očakávania týkajúce sa pravdepodobnej hodnoty frekvenčného spektra a tým pádom, zodpovedajúcim spôsobom upraviť svoju ponukovú stratégiu.

- Okrem toho, berúc do úvahy skutočnosť, že frekvencie sa budú môcť používať až od septembra 2025, z ekonomického hľadiska je primeraná zľava na vyvolávacie ceny až do výšky 30 – 40 %. Totiž účtovníctvo úspešných účastníkov bude okamžite zaťažené celou sumou, a to aj napriek prípadnému odkladu časti platby, ktorý sa týka len cash-flow.
- Kapitola 6.1
  - Úrad navrhuje využitie dražených frekvencií len pre 5G po ich pridelení od 1.9.2025. Podporujeme tento návrh, o ktorom si myslíme, že je lepší pre koordináciu medzi podnikmi.
  - Navrhovaná povinnosť vybudovať jeden prístupový bod na okres znamená minimálne 79 lokalít, ktoré sa majú vybudovať do konca roku 2028. Za súčasného stavu považujeme takéto rozvojové kritérium za náročné, ale stále uskutočniteľné a primerané, berúc do úvahy uložené povinnosti z predchádzajúcich aukcií a potrebu výrazne modernizovať existujúcu kapacitu backhaulových a chrbticových sietí pred tým, ako sa začne výstavba 5G v menej rozvinutých častiach krajiny.
  - Napriek tomu rozumieme a súhlasíme s Úradom, že je veľmi ťažké definovať primerané rozvojové kritériá v tomto čase. Preto opätovne vyzývame Úrad na odloženie aukcie na rok 2024, kedy by bolo možné predvídať technologický rozvoj a v súlade s tým nastaviť primeranú stratégiu. To by bolo prospešné aj pre Slovensko ako súčasť významného ekonomického priestoru (napr. automobilový priemysel atď). Za účelom zabezpečenia relevantného zohľadnenia vývoja v oblasti elektronických komunikácií by sa podľa nášho názoru mala aukcia uskutočniť až tesne pre uplynutím súčasných prídelov v tomto pásme.
- Kapitola 6.3
  - Súhlasíme s Úradom, že platba jednorazového poplatku by mala byť časovaná k dátumu začiatku využívania pridelovaných frekvencií. Ako logický dôsledok uvedeného navrhujeme, aby celá platba bola realizovaná v roku 2025 vo výške 100%. Podľa názoru ST neexistuje relevantný dôvod, aby niekto dnes zaplatil za niečo, čo môže využiť len od tretieho štvrtroka 2025.
  - Na druhej strane, aby bolo možné vylúčiť účasť špekulatívnych uchádzačov, navrhujeme zvýšenie peňažnej zábezpeky, a to až do výšky 100 % vyvolávacej ceny (pozri náš komentár ku kapitole 7.1.1).
- Kapitola 6.4.
  - Keďže úhrady za právo používať frekvencie sa budú uplatňovať až od septembra 2025, údaje o tejto platbe by mali byť súčasťou navrhovaných povinností, a to z dôvodu vylúčenia akýmkoľvek pochybností.
- Kapitola 6.5
  - ST je toho názoru, že umožnenie dohodnúť sa na nastavení siete medzi MNOs, pokiaľ ide o rozdelenie slotov UL DL, je správnu regulačnou voľbou v súlade s tým, že všetky zainteresované strany majú dostatok skúsených zamestnancov, aby dosiahli spoločnú dohodu prospešnú pre každého zainteresovaného.
- Kapitola 7.1.1
  - Za účelom eliminovania účasti, resp. špekulatívneho bidovania potencionálnych uchádzačov s nedostatočnými finančnými zdrojmi, navrhujeme vyššiu peňažnú

zábezpeku až do výšky 100 % ponuky v kvalifikačnej fáze, napr. 16 miliónov EUR na 100 MHz. Okrem toho by sa táto peňažná zábezpeka mala pretaviť ako oprávnenosť na prvé aukčné kolo. Takže, ak chce niekto získať 100 MHz = 10 bodov spôsobilosti, bude potrebovať 16 miliónov €. To zabezpečí elimináciu špekulatívnych uchádzačov.

Príloha č. 4, Aukčné pravidlá

- Kapitola 1
  - Na rozdiel od aukcie s viacerými frekvenčnými pásmami v roku 2020, kde bol vhodný aukčný formát SMRA Clock-Hybrid, Úrad teraz konzultuje jednoduchú aukciu s jedným frekvenčným pásmom. Predchádzajúce skúsenosti ukazujú, že aukcia SMRA Clock-Hybrid je v tomto prípade príliš komplikovaná a dokonca je aj nelogickou voľbou. Najmä pravidlá aktivity majú nulovú pridanú hodnotu, pretože účastníci sa jednoducho nemôžu presúvať medzi rôznymi pásmami. Rovnako aj pravidlo, kde na konci každého kola, úrad určí predbežné víťazné ponuky (queuing), bráni účastníkom znížiť svoje ponuky v najvhodnejšom čase a tým súčasne neumožňuje dosiahnuť najvhodnejšie výsledne ceny. ST považuje štandardný formát SMRA za výrazne lepšiu voľbu pre konzultovanú aukciu s transparentným a logickým predložením ceny, vynechajúc akékoľvek aspekty náhody.
- Kapitola 2.2.1
  - Podobne ako aj ostatní potenciálni účastníci, ST pracuje v rámci medzinárodného projektového tímu, kde musia byť pravidelne účastne zahraničné zainteresované strany, z ktorých väčšina je zodpovedná za rôzne právomoci v rámci firmy. A z tohto dôvodu potrebujeme dlhšiu oznamovaciu lehotu, aby sme vedeli, kedy sa aukcia začne, ako len 7 dní. Navrhujeme lehotu 21 dní.
  - Okrem toho časový harmonogram nasledujúceho dňa by mal byť podľa nášho názoru nielen len možnosťou pre Úrad, ale mal by byť povinnou súčasťou informačného balíka poskytnutého uchádzačom. Konkrétne ide o pravdepodobne najdôležitejšiu informáciu pre zapojenie rozhodovacieho orgánu najvyššej úrovne zo štruktúry spoločnosti uchádzačov. Samozrejme, Úrad ho môže v priebehu dňa zmeniť, ak to vyvolajú mimoriadne okolnosti, ako sa navrhuje v zverejnenej dokumentácii.
- Kapitola 2.2.5
  - Aukcia frekvencií by mala predstavovať účinný spôsob pridelovania obmedzených zdrojov, a preto by nemala umožňovať iracionálne ekonomické správanie. Na základe tohto nie je racionálne aby účastník zvyšoval ceny sám sebe, najmä ak je účastník v poslednom kole predbežným víťazom, a preto drží predmetné bloky. Na vyjadrenie hodnoty aukčnej položky stačí predložiť ponuky s vyššou cenou v prípade, že dotknutý účastník nie je predbežným víťazom všetkých posledných bidovaných blokov.
- Kapitola 2.2.7
  - ST navrhuje obmedziť používanie „waiver“ v prvom kole.
- Kapitola 2.2.8
  - ST navrhuje informovať každého uchádzača v prípade, ak je potrebné nové kolo a v predchádzajúcom kole sa použil waiver od ktoréhokoľvek uchádzača za účelom zabezpečenia dostatočnej transparentnosti.
- Kapitola 2.3.3
  - Nepredané spektrum by malo byť alokované na dolnej hranici pásma s cieľom obmedziť potenciálnu možnosť interferencie.

ZAŽIME TO SPOLU

- Okrem vyššie uvedeného navrhujeme z dôvodu zabezpečenia efektívnosti samotnej aukcie a súčasne za účelom zabezpečenia čo najefektívnejšieho využitia príslušných frekvencií, v prípade nepredaného spektra zrušenie spektrálneho limitu.

Príloha: Referenčné hodnoty 3,6 GHz Slovensko